

СУЧАСНА ЦИВІЛІСТИКА

підкорюй вершини
разом з нами

#цгюнуоюа

МАТЕРІАЛИ
XI Міжнародної науково-
практичної конференції

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет цивільної та господарської юстиції

СУЧАСНА ЦИВІЛІСТИКА

Матеріали
XI Міжнародної науково-практичної
конференції

28–29 квітня 2016 року
м. Одеса

Одеса
«Юридична література»
2016

ЗМІСТ

<i>Ківалов С. В.</i> Вступне слово	3
--	---

Секція 1 АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Підсекція 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА: ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

<i>Артьомов О. С.</i> Розуміння обмежень прав осіб у цивільному праві	5
<i>Асатрян К. С.</i> Аналогія права та аналогія закону як способи подолання прогалин в цивільному законодавстві України	8
<i>Vashchak V. A., Kushnirov S. O.</i> Private Law: Definition and Meaning	10
<i>Вельма О. А.</i> Розмежування неукладених та недійсних правочинів	13
<i>Віськера О. Р.</i> Похідні способи набуття права приватної власності фізичної особи	15
<i>Дмитрук С. Л.</i> Принципи приватного та цивільного права	17
<i>Ємець Р. С.</i> Окремі аспекти оспорування інформації, поширеної в мережі Інтернет	20
<i>Карпенко В. І.</i> Співвідношення понять «принципи цивільного права» та «основні засади» в цивільному праві України	22
<i>Лешковят А. В.</i> Роль та місце особистих немайнових благ як об'єктів цивільних правовідносин	25

Підсекція 2
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ДОГОВІРНОГО ПРАВА

Бовсуновська Ю. В. Особливості застосування договору прокату в Україні	60
Бойчук Ю. В. Правова природа договору позики	63
Білостоцька Т. С., Миза Т. С. Ризики при укладанні попередніх договорів купівлі-продажу	65
Блохін М. Ю. Розмежування конструкцій «недійсних» та «неукладених» договорів	68
Горкуша Є. В. Проблеми правового забезпечення договору фінансового лізингу в Україні та напрями їх вирішення	71
Гулаткан Т. В. Цивільно-правова природа договору про надання освітніх послуг вищими навчальними закладами	74
Дехтярьова Т. О. Проблема «надпослуг»	76
Дмитриченко Д. І., Красовський В. В. Доктрина «ultra vires» та недійсність договорів в країнах загального права	79
Коваленко Є. О. Купівля-продаж товарів в інтернет-магазинах	82
Крупняк М. Р. Проблеми правового регулювання договору найму житла для зайняття незалежною професійною діяльністю	84
Нащанська К. О. Організаційно-правові засади електронної комерції в Україні	87
Олексенко В. В. Особливості договору морського перевезення вантажу	90
Олефіренко В. Ю., Коцюба Т. М. Ванільні та екзотичні опціони як новітні фінансові інструменти	92

3. Пленум Верховного Суду України. Постанова № 9 Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недійсними [Електронний ресурс] / Пленум Верховного Суду України. — 2009. — Режим доступу : [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-09)
4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Том 1, 2011.

Віськєра О. Р.,

студентка 2-го курсу Правничого коледжу
Львівського національного університету імені Івана Франка

Науковий керівник:

Цікало В. І.,

канд. юрид. наук, доц.

ПОХІДНІ СПОСОБИ НАБУТТЯ ПРАВА ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Важливе місце в системі цивільного права, яке визначає можливість особи створювати майнові блага, володіти ними, здійснювати господарську діяльність, займає право приватної власності.

Похідними способами набуття права приватної власності є:

- договори, спрямовані на передання майна у власність;
- спадкування.

У науці цивільного права питання похідних способів набуття права власності пов'язується з проблемою правонаступництва. На думку Ю. О. Заїки та В. М. Співака — право власності у особи виникає внаслідок волевиявлення попереднього власника. В даному випадку відбувається перехід права власності, має місце правонаступництво [2].

В науці цивільного права виділяють два види правонаступництва, а саме: загальне (універсальне) та окреме (сингулярне) правонаступництво.

При сингулярному правонаступництві до особи переходять права та обов'язки іншого, лише у межах певного правовідношення, наприклад, договорів купівлі-продажу, міни, позики, дарування, довічного утримання, тощо. Особливістю сингулярного правонаступництва є те, що воно виникає в порядку похідного набуття прав. Це означає, що права набувача визначаються правами відчужувача [3, с. 57]. Умовою сингулярного правонаступництва є можливість передання однією особою (правопопередником) іншій (правонаступнику) більше прав, ніж має сам.

При універсальному правонаступництві до правонаступника в результаті одного акта переходять всі права та обов'язки правоволо-

дільця. Таке правонаступництво за усталеною точкою зору має місце при спадкуванні [4]. Так, на думку Т. В. Курило універсальне спадкове правонаступництво передбачає перехід до спадкоємця всіх майнових прав і обов'язків спадкодавця як єдиного комплексу. У цьому випадку акт прийняття спадщини поширюється на всю спадщину, незалежно від того, у кого вона перебуває і що певні її об'єкти невідомі спадкоємцю в момент прийняття спадщини. Крім того, універсальність виявляється й у тому, що до спадкоємця переходять не лише права, а й обов'язки. [5]. Аналогічну позицію підтримав М. Д. Єгоров уточнивши, що беззаперечним доказом спадкового правонаступництва як універсального у спадкових правовідносинах є поєднання ознак майнових і немайнових відносин [6, с. 70].

На мою думку, спадкове правонаступництво, як похідний спосіб набуття права приватної власності слід розглядати і в сингулярному аспекті, що дає змогу дослідити та розглянути проблему правонаступництва з дещо іншої точки зору.

Ознака універсальності спадкового правонаступництва як істотна ознака, що притаманна спадкуванню, визнається переважно більшістю авторів. Проте окремі цивілісти, а саме П. С. Нікитюк, А. С. Шаблієнко, С. Я. Рабовська не погоджуються з визнанням універсальності як однієї з головних характеристик спадкового наступництва. Все зводиться до того, що правонаступництво в окремих випадках (сингулярне правонаступництво) також входить до предмета регулювання спадкового права і обумовлює виникнення спадкових правовідносин. Сингулярний правонаступник (наступник в окремих правах), на відміну від універсального, набуває лише окреме право зі складу спадщини — право, зміст якого є чітко відомим. Тобто можна стверджувати, що концепція універсального правонаступництва не є єдино визаною.

Окрім цього, випадки сингулярного правонаступництва при спадкуванні мають місце при спадкуванні окремих речей за заповітом, переходу спадщини до відказоодержувачів, спадкування предметів звичайної домашньої обстановки та вжитку, спадкування в міжнародному приватному праві, коли спадкова маса може підпорядковуватись правовому режимові декількох держав, тощо. Окремо слід звернути увагу на можливість відмови від спадщини після її прийняття або часткової відмови від неї, розподілу майна спадкоємцями на свій розсуд незалежно від належних їм спадкових часток.

Підсумовуючи вищенаведене, можна прийти до наступних висновків:

– в окремих випадках набуття права приватної власності в порядку спадкування може мати місце не універсальне, а сингулярне правонаступництво;

– є всі підстави вважати, що похідні способи набуття права приватної власності фізичної особи здійснюються відповідно до сингулярного правонаступництва.

Список використаних джерел

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // ВВР України. — 2003. — № 40–44. — Ст. 356 (з подальшими змінами та доповненнями).
2. Заїка Ю. О., Співак В. М. Право власності. Спадкове право. — К.: Наукова думка, 2000. — С. 33.
3. Васильев Г. С. Преемство в праве собственности как разновидность сингулярного правопреемства [Текст] / Г. С. Васильев // Правоведение. — 2006. — № 6. — С. 52–66.
4. Цивільне право України: підручник: у 2 кн. / О. В. Дзера (кер. авт. кол.), Д. В. Боброва, А. С. Довгерт та ін., за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. — 2-е вид., допов. і перероб. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — Кн. 1. — С. 327–328.
5. Курило Т. В. Відмежування спадкового договору від суміжних договірних конструкцій у цивільному праві // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. — 2015. — № 16, том 2. — С. 12–14.
6. Родионова О. М. Механізм громадянсько-правового регулювання в контексті сучасного приватного права / О. М. Родионова. — М.: Статут, 2013. — 336 с.

Дмитрук С. Л.,

студентка 3-го курсу юридичного факультету
Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки

Науковий керівник:

Духневич А. В.,

канд. юрид. наук, доцент

ПРИНЦИПИ ПРИВАТНОГО ТА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Питання про принципи права і принципи галузей права завжди привертало увагу дослідників. При розгляді проблеми визначення та характеристики принципів виникає кілька питань методологічного характеру. Ми вважаємо за необхідне звернути увагу на співвідношенні принципів приватного та цивільного права.

В останні роки в наукових та навчальних виданнях репрезентовано низку доктрин щодо принципів цивільного права. Дослідженню принципів права присвячували свої праці такі вчені, як Г. Ф. Шершеневич, С. С. Алесеев, О. С. Йоффе, С. Н. Братусь, А. М. Колодій,

гу покупця продавець повинен надати документи, що підтверджують якість товарів. Такими документами можуть бути сертифікати відповідності, гігієнічні висновки, тощо [4, с. 64].

Список використаних джерел

1. Блажівська Н. Електронний правочин // Юридичний журнал. — 2007. — № 1. — С. 64.
2. Козье Д. Электронная коммерция: пер. с англ. — М.: Изд.-торг. дом «Русская редакция», 1999. — 308 с.
3. Макарова М. В. Електронна комерція: посібник для студентів вищих навчальних закладів. — К. Видавничий центр «Академія», 2002. — 109 с. — (Альма-матер).
4. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1991. — № 30. — Ст. 379.
5. Афанасьева Н. Ю. Новое в правовом регулировании охраны прав потребителей в сфере розничной купли-продажи / Н. Ю. Афанасьева // Сборник аспирантских научных работ. — Казань : Казан. гос. ун-т им. В. И. Ульянова-Ленина, 2005. — Вып. 6 / под ред. Р. М. Валеева. — С. 64–68.
6. Смирнов С. Н. Электронный бизнес — М.: ДМК Пресс; Компания АйТи, 2003. — 224 с.

Крупняк М. Р.,

студентка 2-го курсу Правничого коледжу
Львівського національного університету імені Івана Франка

Науковий керівник:

Цікало В. І.,

канд. юрид. наук, доцент

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОГОВОРУ НАЙМУ ЖИТЛА ДЛЯ ЗАЙНЯТТЯ НЕЗАЛЕЖНОЮ ПРОФЕСІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Однією з основних проблем, пов'язаних з наймом житлового приміщення стосується правомірності передання у найм для здійснення наймачем у ньому незалежної професійної діяльності. Актуальність теми зумовлена суперечливістю нормативних актів, які покликані регулювати ці правовідносини, а саме Цивільного кодексу України та Житлового кодексу УРСР. В умовах сьогодення укладення договору оренди житлового приміщення для провадження у ньому наймачем незалежної професійної діяльності є звичною справою, з якою стикаються щоденно фізичні особи [6, с.131].

При укладенні договору найму житлового приміщення майбутні орендарі стикаються з колізією законодавства, адже в різних нормативно-правових актах призначення та можливість використання житла для здійснення незалежної професійної діяльності трактується по-різному. Для прикладу відповідно до ч.1 ст.815 ЦК України наймач зобов'язаний використовувати житло лише для проживання у ньому [2]. Згідно із ст.6 ЖК УРСР жилі будинки і приміщення призначаються для проживання громадян, однак надання приміщень для потреб промислового характеру забороняється [3]. Статтею 793 ЦК України закріплено можливість укладення договору найму окремої частини будівлі (споруди), у тому числі житла [2].

Комплексне дослідження даної проблеми проведено не було, однак окремі питання досліджувалися у працях та наукових розробках: Н. Давидової, М. Галянтича, Г. Компанієць, І. Полонської, Ю. Червоного, М. Скаржинського.

Аналізуючи законодавство та наукову літературу можна дійти до певних висновків. Все пояснюється застарілістю нормативно-правової бази, а саме норм ЖК УРСР, внаслідок чого виникає конкуренція норм. Згідно зі ст.41 Конституції України власник володіє, користується та розпоряджається своєю власністю [1]. Аналогічна норма закріплена в ст.319 ЦК України та ст.150 ЖК УРСР.

Верховний суд України у Постанові від 26 вересня 2012 року № 6-72цс12 зазначив, що особи які займаються незалежною професійною діяльністю (нотаріуси, адвокати, аудиторі) та займаються нею у житлових будинках, повинні сплачувати таку ж суму, як і юридичні особи, які займаються промисловою діяльністю [4]. Цією Постановою ВСУ визнав можливість здійснення незалежної професійної діяльності у приміщеннях житлового фонду. Водночас зайняття незалежною професійною діяльністю не може вважатися діяльністю промислового характеру.

На мою думку, особи, які здійснюють незалежну професійну діяльність у житловому приміщенні мають право це робити, на підставі договору найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини). Договір найму житла відрізняється від договору найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини) метою передання об'єкта у найм. Так, за договором найму житла об'єкт передається у найм для проживання у ньому наймача. Водночас за договором найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини) не встановлено обмежень як, щодо цільового призначення об'єкта нерухомості, який передається у найм, так і щодо мети такого найму.

Використання приміщень житлового фонду для зайняття незалежною професійною діяльністю на мою думку є правомірним, однак потребує узгодження нормативно-правових актів, а саме приведення

у відповідність з нормами ЦК України статті 6 ЖК УРСР, яка на теперішній час є застарілою та не відповідає сучасним вимогам. Щодо ЦК України, то найм приміщень житлового фонду для здійснення незалежної професійної діяльності є можливим шляхом укладення договору найму будівлі або іншої капітальної споруди (їх окремої частини) [2].

Отже, на підставі викладеного можна сформулювати такий висновок: використання особами, які займаються незалежною професійною діяльністю в приміщенні житлового фонду можна визнати правомірною, адже законом не визначено жодних обмежень щодо найму таких приміщень для ведення незалежної професійної діяльності, крім зайняття виробничою та промисловою діяльністю. З метою усунення неоднозначності правового регулювання вважаю за доцільне привести норми ЖК УРСР у відповідність до норм ЦК України шляхом внесення змін у ст. 6 ЖК УРСР, в частині можливості передачі приміщень житлового фонду в оренду для здійснення незалежної професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon0.rada.gov.ua
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon5.rada.gov.ua
3. Житловий кодекс УРСР: Закон України від 30.06.1983 № 5464-X [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon3.rada.gov.ua
4. Галянтич М. Житлове право України: навч. посібник. — К.: Юрінком Інтер, 2008. — 528 с.
5. Галянтич М. Коментар судової практики розгляду житлових спорів. — К.: Юрінком Інтер, 2009. — 413 с.
6. Давидова Н. Проблеми переведення житлового фонду в нежитловий // Університетські наукові записки. — 2008. — № 4. — С. 131–135.
7. Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // www.reyestr.court.gov.ua
8. Лічман Л. Поняття «житло» і його цивільно-правове значення // Підприємництво, господарство і право. — 2004. — № 11. — С. 19–22.[†]
9. Онищенко Т. Оренда житлового приміщення під офіс // Податки та бухгалтерський облік. — 2001. — № 9 (358). — С. 23–24.